

BU HAFTA:

- **Irak– ABD Güvenlik Görüşmeleri Çıkmazda**
- **Bush'un Avrupa Turu**
- **Babacan'ın ABD'deki Son Temasları**
- **Guantanamo Tutuklularına Sivil Mahkeme Yolu Açıldı**

Irak– ABD Güvenlik Görüşmeleri Çıkmazda

Irak ve ABD arasında imzalanması planlanan güvenlik anlaşması tehlikeye giriyor. Irak Başbakanı Nuri El Maliki, anlaşmaya ilişkin görüşmelerin çıkmaza girdiğini açıkladı. Maliki, Washington ile görüşmelere başladıklarında ABD'nin taleplerinin Irak'ın egemenliğinin geniş ölçüde ihlali anlamına geldiğini gördüklerini kaydetti. Maliki, ABD'nin taleplerini hiçbir zaman kabul edemeyeceklerini belirtti. Amerikan Büyükelçiliği'nden bir sözcü ise, Maliki'nin değerlendirmeleriyle ilgili yaptığı açıklamada, "Görüşmeler sürüyor. Biz Irak'ın egemenliğine saygı duyuyoruz ve bu da görüşmelerin temeli" diye konuştu. Sözcü, Irak tarafıyla güvenlik anlaşması konusunda hala diyalog içinde olduklarını ifade etti. Söz konusu güvenlik anlaşması, Irak'ta Amerikan askerlerinin ne kadar kalacağını düzenliyor. ABD, Irak'ta anlaşma uyarınca 58 kalıcı üs istiyor. ABD ve Irak arasında imzalanması planlanan güvenlik anlaşması, Maliki'nin İran ziyaretinde de gündeme gelmişti. İran, kendi güvenliğini gerekçe göstererek, anlaşmaya karşı çıkmış,

Maliki ise anlaşma İran'a zarar vermeyecek diyerek Tahran'ı rahatlatmaya çalışmıştı.

ABD ile Irak arasında Mart ayında başlayan uzun vadede dostluk ve işbirliği anlaşması olarak duyurulan, Irak'ta Amerikan varlığının bulunmasına ilişkin anlaşma, Irak tarafında ülkenin egemenliğine ilişkin endişeleri gündeme getiriyor. Bu anlaşmayla BM Güvenlik Konseyi'nin Irak'taki Amerikan varlığı için belirlediği son tarih olan 31 Aralık 2008'den sonra da Amerikan birliklerinin Irak topraklarında kalabilmesinin yasal temellerinin atılmasının hedeflendiği belirtiliyor. Anlaşmanın, ABD'ye çok sayıda üssün yanı sıra Amerikan askerlerine dokunulmazlık sağlanmasını da öngördüğü kaydediliyor. ABD, bu anlaşmayla Irak'ta daimi üsler oluşturmak istediği yorumlarını ise reddediyor. Anlaşma sağlanamazsa Amerikan askerinin Irak'taki varlığı yasal zeminini yitirecek. Washington'ın bu yüzden görüşmelerde daha esnek davranmaya başladığı belirtiliyor.

Bush'un Avrupa Turu

Slovenya'nın Brdo kentinde yapılan AB-ABD zirvesinde liderler, İran'a BM yaptırımlarının ötesinde yeni yaptırımlar uygulamaya hazır olduklarını bildirdi. Üç saat süren zirve sonunda yayımlanan bildiride, ABD ve Avrupalı müttefiklerin, İran'ın uranyum zenginleştirme programının muhtemel sonucu olarak nükleer silah elde etmesine izin verilmemesi konusunda mutabık kaldığı belirtildi. Bildiride, BM Güvenlik Konseyi'nin Tahran'a "Nükleer programı çerçevesinde uranyum zenginleştirme faaliyetlerine son vermesi" talebini yerine getirmesi çağrısında bulunularak, BM'nin mevcut yaptırımlarının yanı sıra İran'a karşı yeni önlemlere hazır oldukları ifade edildi. Liderler, İran bankalarının nükleer silahların yayılmasını ve terörizmi desteklemek için uluslararası bankacılık sistemini suistimal etmesini engellemek amacıyla birlikte çalışacaklarını da belirtti.

ABD Başkanı George Bush, Avrupa gezisinin Paris ayağında, Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy ile görüştü. İki liderin basın toplantısında, Irak ile imzalanması planlanan güvenlik anlaşması ve İran'ın nükleer programı gündeme geldi. Irak Başbakanı Nuri El Maliki, ABD ile güvenlik anlaşmasına ilişkin görüşmelerde çıkmaza girildiğini söylemiş, gerekçe olarak "Washington'ın Irak'ın egemenliğini ihlal eden kabul edilemez talepleri"ni göstermişti. Bush, Irakla bu konuda görüşbirliğine varmayı umduğunu söyledi.

Bush ayrıca Fransa'da Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nde Avrupa-ABD ilişkilerini konu alan bir konuşma yaptı. Afganistan konusunda ABD ve Avrupa'nın kararlılık içinde dayanışma göstermesi gerektiğini söyledi.

Bush, Fransa'nın Afganistan'a takviye asker gönderme kararını övdü. Avrupa Birliği liderlerinin, birliğin sınırları içinde ve dışında güvenliğin sağlanması ve özgür değerlerin geliştirilmesi konusunda daha kararlı bir tutum sergilediklerini belirtti. Bush ayrıca, 2008 yılında Ortadoğu'da barış için anlaşma sağlanmasının mümkün olduğunu ifade etti.

Bush, Vatikan'da Roma Katolik Kilisesi lideri Papa 16'ncı Benedict ile de görüştü. Papa, Bush'a, "kendisine verdiği önemi göstermek için", ünlü Vatikan bahçelerini de gezdirdi. İki liderin samimi bir görüntü sergileyerek dolaşmalarının ardından yapılan görüşme yaklaşık yarım saat sürdü. 16'ncı Benedict, yaklaşık iki ay önce Bush ile ABD'de Beyaz Saray'da görüşmüştü. Gerek Beyaz Saray'daki ilk buluşmada, gerekse bugün Vatikan'da yapılan ikinci buluşmada gözlenen samimi ortam, ABD-Vatikan ilişkilerindeki iyileşme ve gelişmenin göstergesi olarak değerlendiriliyor.

Avrupa gezisini sürdüren Bush daha sonra İngiltere'ye geçti. İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth ve Başbakan Gordon Brown ile bir araya geldi. İki liderin görüşmesinin ardından düzenlenen basın toplantısında İngiltere Başbakanı Brown, İran nükleer kriziyle ilgili olarak, "Diyaloğu sağlamak için elimizden gelen herşeyi yapacağız, ancak İran'ın çözüm ve işbirliği önerilerini görmezden gelmeyi sürdürmesi halinde ambargoları yoğunlaştırmaktan başka seçeneğimiz kalmadığı noktasında da açık bir tutum içindeyiz" dedi. Brown, İngiltere'nin Avrupa'ya bu yönde çağrıda bulunacağını ve Avrupa'nın da İran'a karşı yaptırımları kabul edeceğini söyledi.

Babacan'ın ABD'deki Son Temasları

Dışişleri Bakanı Ali Babacan, Washington'dan Paris'teki "Afganistan'a Destek" toplantısına geçmeden önce ABD başkan adaylarının dış politika ekipleriyle bir araya geldi. Sabah kahvaltısında Hillary Clinton'un yakın çalışma arkadaşı ve eski Dışişleri Bakanı Madeline Albright'la görüşen Babacan'ın gündeminde Suriye, Irak, İran ve Türkiye-ABD ilişkilerinin geleceği vardı. Bu toplantıda, seneye göreve gelecek yeni yönetimle geçmişte yaşanan sorunların yaşanmaması gereğinin altı çizildi.

Barack Obama'nın ekibinden Phil Gordon, Anthony Lake ve Mark Craig'le de öğle yemeğinde bir araya gelen Babacan, "Asker çekme konusunda, Irak'ın güvenliğinin ön planda" tutulmasını istedi. Babacan ayrıca

Ermeni soykırım tasarısını gündeme getiren Phil Gordon'a konunun Türkiye-ABD ilişkilerinde etkili olmaması gerektiğini anlattı. Görüşmelerde ayrıca enerji konuları ve Türk ekonomisinin durumunun da ele alındığı öğrenildi.

Babacan, daha sonra Cumhuriyetçi Parti'nin başkan adaylığını garantileyen Senatör John McCain'in ekibiyle bir araya geldi. Babacan, Washington'da bulunduğu süre içinde ABD'de Başkan yardımcısı Dick Cheney, ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, ABD Başkanı Bush'un Ulusal Güvenlik Danışmanı Stephen Hadley ve Amerikan Kongresi'nin bazı üyeleriyle görüşmelerde bulundu.

Guantanamo Tutuklularına Sivil Mahkeme Yolu Açıldı

ABD'ye ait Guantanamo üssündeki tutuklulara, Amerikan mahkemelerinde haklarını aramanın yolu açıldı. Amerikan yüksek mahkemesi, terör suçu işlediği iddiasıyla askeri üste tutuklu bulunanlara sivil mahkemelerde dava açma hakkı verdi. Yüksek mahkemenin kararıyla, tutuklular askeri mahkeme tarafından verilen kararları sivil federal mahkemelerde temyize götürebilecek. Başkan George Bush'un Kongre'den 2006'da çıkardığı bir yasayla,

zanlılar bu haktan mahrum edilmişti. Başkan Bush, yüksek mahkemenin kararına katılmadığını belirtti ancak, "Karara uyacağız" dedi. Guantanamo üssü, terör zanlılarına yapılan kötü muamele ve işkence görüntüleriyle tepki çekmişti. Küba'daki gözaltı merkezi 2002 yılında, El Kaide ve Taliban'la ilişkileri olduğu sanılan terör zanlılarının tutulması amacıyla kurulmuştu. Üste halen 275 kişinin gözaltında olduğu sanılıyor.

Merkez: Meşrutiyet Caddesi No. 46 Tepebaşı 34420 - İstanbul Türkiye Tel: 90 212 249 1102 Faks: 90 212 249 0913

Washington D.C.: 1250 24th Street NW Suite 300 Washington D.C. 20037 U.S.A. Tel: 1 202 776 7770 Faks: 1 202 776 7771

Ankara: İran Caddesi No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara Türkiye Tel: 90 312 468 1011 Faks: 90 312 428 8676

Avrupa Birliği: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels Belçika 32 2 736 4047 Faks: 32 2 736 3993

Berlin: Maerkisches Ufer 28 10179 Berlin Mitte Almanya Tel: 49 30 28 878 63 00 Faks: 49 30 28 878 63 99

Paris: 33 Rue de Gallee 75116 Paris France Tel: 33 1 44 43 55 35 Faks: 33 1 44 43 55 46

Pekin: EUCCC, Lufthansa Centre, Office S-123, 50 Liangmaqiao Rd. Chaoyang District- Beijing 100016 Tel:861064622066 Faks:861064622067